

4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset.

Eräiden kaupungin ostamien talojen kunnostamistyöt. Kiinteistölautakunnan päätettyä luovuttaa Katariinankadun 1:ssä olevan ent. Kleinehin talon terveydenhoitolautakunnan sekä sen alaisten virastojen ja laitosten, holhouslautakunnan y. m. käytettäväksi, kaupunginarkkitehti laati ehdotuksen talossa suoritettavista muutos- ja korjaustöistä kustannusarvioineen, joka ottaen huomioon keskuslämmityslaitoksen asentaminen nousi 796,800 markkaan, ja olisi työt saatava valmiiksi viimeistään v:n 1936 maaliskuun loppuun mennessä. Terveydenhoitolautakunnan ja holhouslautakunnan entisten, Etelärannan talossa n:o 10 olevain huoneistojen, joihin oli tarkoituksena sijoittaa poliisilaitoksen osoitetoimisto, korjaustöiden kustannusarvio päättyi 92,300 markkaan; huoneiston oli oltava valmiina viimeistään huhtikuun 30 p:nä 1936. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ merkitä edellä mainitut määrärahat v:n 1936 talousarvioon samalla antaen yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi viipymättä ryhtyä puheena oleviin töihin oikeuksin jo kertomusvuonna ennakkolta käyttäen varoja.

Kiinteistölautakunnan päätettyä sijoittaa kaupungin ostamaan Pohj. Esplanaadikadun taloon n:o 5 poliisilaitoksen passitoimiston, ensimmäisen ja toisen kaupunginvoudin konttorit sekä rikostuomioiden toimeenpanokonttorin, siirtäen tällöin passitoimiston ja osoitetoimiston siihenastiseen huoneistoon Aleksanterinkadun 1:een työnvälitystoimiston, kaupunginarkkitehti laati ensiksi mainitussa talossa tämän johdosta suoritettavista muutos- ja korjaustöistä ehdotuksen ja kustannusarvion, jonka mukaan talon kunnostaminen, keskuslämmityksellä varustaminen mukaanluettuna, nousisi pyörein luvuin 630,000 markkaan. Aleksanterinkadun talossa n:o 1 suoritettavien muutos- ja korjaustöiden kustannusarvio nousi kiinteistölautakunnan ilmoituksen mukaan 204,000 markkaan. Esitettyjen korjaustöiden suorittamista varten kaupunginvaltuusto päätti²⁾ merkitä v:n 1936 talousarvioon edellä mainitun suuruiset määrärahat oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään niitä jo kertomusvuonna. Samalla kehoitettiin lautakuntaa saattamaan edellinen rakennus valmiiksi viimeistään v:n 1936 toukokuun 31 p:ksi, kuitenkin passitoimiston huoneiston osalta jo viimeistään saman vuoden huhtikuun 30 p:ksi ja jälkimmäisessä talossa suoritettavat työt viimeistään mainitun vuoden kesäkuun 1 p:ään mennessä.

Ensimmäisen poliisipiirin talon korjaaminen. Jo varsin huonossa kunnossa olevan sekä tarkoitukseensa kovin ahtaaksi käyneen, ensimmäisen poliisipiirin hallussa olevan Mariankadun talon n:o 3 kunnostamisesta sisä- ja ulkopuolisesti, sen säilytyskoppien lukumäärän lisäämisestä sekä huonesijoituksen muuttamisesta jonkun verran laaditun esityksen, jonka kustannusarvio päättyi 297,500 markkaan, kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ päättäen merkitä töitä varten mainitun suuruisen määrärahan v:n 1936 talousarvioon.

Marian sairaalan lastenosaston muutos- ja korjaustyöt. Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴⁾ sairaalahallituksen Marian sairaalan lastenosaston muutos ja korjaustöiden⁵⁾ lähempää suunnittelua varten asettaman komi-

¹⁾ Kvsto 30 p. lokak. 5 §. — ²⁾ S:n 30 p. lokak. 6 §. — ³⁾ S:n 20 p. marrask. 19 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. jouluk. 31 §. — ⁵⁾ Vrt. v:n 1934 kert. s. 24.

tean laatiman töiden muutosehdotuksen, jonka mukaan poliklinikkaan tulisi kuulumaan yleinen odotussali, 3 pientä tarttuvia tauteja sairastavien potilaiden eristysluonetta, lääkärin tutkimushuone, laboratorio, kansliahuone, kylpyhuone, mukavuuslaitos, eteinen sekä astiain pesu- ja steriilisoimishuone; poliklinikasta, johon myös oli hankittava uusi sterilisaattori, potilaat tulisivat suoraan osaston II uuteen sairassaliin, joka jaettaisiin väliseinillä neljään puolieristettyyn osaan, ja salin potilaille oli varattu tilaisuus sieltä käsin käyttää koko osaston yhteistä kylpyhuonetta. Samalla valtuusto oikeutti kaupunginhallituksen myöntämään yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan muutosten johdosta työmäärärahoihin tarvittavan 30,000 markan lisäyksen.

Kivelän sairaalan hallintorakennuksen rakennustöiden ¹⁾ edistyttyä niin pitkälle, että viimeistelytyöt voitiin aloittaa, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ että v:n 1936 talousarvioon oli merkittävä 1,125,000 markan suuruinen määräraha rakennuksen kiinteän sisustuksen ja kaluston hankkimiseksi, sekä oikeuttaa sairaalahallituksen käyttämään tästä määrästä kertomusvuonna ennakolta enintään 800,000 markkaa.

Koska mainittuun määrärahaan ei sisällynyt erää puhelinkeskuksen ynnä siihen kuuluvien koneiden ja johtojen hankkimiseen, valtuusto myöhemmin päätti ³⁾, että v:n 1936 talousarvioon oli samaan tarkoitukseen merkittävä vielä 175,000 markkaa, oikeuttaen sairaalahallituksen käyttämään tätä määrää jo kertomusvuonna.

Nikkilän sairaalan laajentaminen. Osittain jo laajennettua ⁴⁾ Nikkilän sairaalaa varten tarvittavan lisämaan ⁵⁾ hankintakysymyksen tultua selvitettyksi otettiin sairaalan lopullisen laajennusohjelman vahvistaminen ratkaistavaksi, jolloin tultiin sellaiseen tulokseen, että kaupungin oli tyydytettävä lähivuosien melisairaspaikkain tarpeensa laajentamalla jatkuvasti Nikkilän sairaalaa, ollen myöskin puheena ollut uuden melisairaalan rakentamiskysymys katsottava siitä aivan riippumattomaksi asiaksi.

Tähän nähden kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että Nikkilän sairaala laajennetaan n. 1,200 potilaspaikkaa käsittäväksi; sekä

hyväksyi tämän toteuttamiseksi yleisten töiden lautakunnan laajentamisohjelmassa nyt seuraavan kattila- ja voimalaitoksen laajennusta varten laatimat luonnospiirustukset ja antoi yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa mainitun laitoksen pääpiirustukset lopullisine kustannusarvioineen huomioonottaen, että sairaalan voimalaitosta ei laajennettaisi vaan että tarvittava voima oli hankittava muualta.

Tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen laajentaminen. Tuberkuloosinvastustamistyön käytännöllistä järjestelyä ⁷⁾ harkitsemaan asetetun komitean annettua tuberkuloosisairaalan laajentamista koskevan mietintönsä ⁸⁾ kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾:

rakennuttaa nykyisen tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen yhteyteen kaksi siipirakennusta tuberkuloosihuoltotoimiston laajentamista ja tuberkuloosisairaalan henkilökunnan asuntoja varten;

hyväksyä arkkitehti E. Forsmanin laatimat siipirakennusten luonnospiirustukset;

¹⁾ Vrt. v:n 1934 kert. s. 24. — ²⁾ Kvsto 17 p. huhtik. 18 §. — ³⁾ S:n 19 p. kesäk. 22 §. — ⁴⁾ Vrt. v:n 1933 kert. s. 17. — ⁵⁾ Vrt. v:n 1933 kert. s. 9 ja v:n 1934 kert. s. 8 ja 96. — ⁶⁾ Kvsto 20 p. marrask. 13 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 17. — ⁷⁾ Vrt. myös tämän kert. s. 72 ja 74. — ⁸⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 18. — ⁹⁾ Kvsto 4 p. jouluk. 26 §.

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi tilata arkkitehti Forsmanilta molempien siipirakennusten pääpiirustukset sekä läntisen siipirakennuksen työpiirustukset ja työselitykset; sekä

merkitä v:n 1936 talousarvioon 400,000 markkaa läntisen siipirakennuksen rakennustöiden aloittamiseen.

Vallilan suomenkielisen kansakoulun uudelleenrakentaminen. Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi yleisten töiden lautakunnan laadittamat vanhentuneen ja loppuunkuluneen Vallilan suomenkielisen kansakoulutalon uudesti- ja lisärakentamista v. 1936 koskevat luonnospiirustukset, mutta valtuusto palautti ¹⁾ asian kaupunginhallitukseen niiden mahdollisuuksien tutkimista varten, joita oli olemassa töiden aloittamiseen jo kertomusvuonna. Töiden jouduttamiseksi valtuusto kuitenkin jo ennen asian tämän puolen selviämistä päätti ²⁾ hyväksyä edellä mainitut luonnospiirustukset samalla antaen yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi töiden pääpiirustusten ja kustannusarvion laadittamisen, ollen tällöin neuvoteltava asianomaisten kouluviranomaisten kanssa.

Sittemmin valtuusto hyväksyi ³⁾ rakennustoimiston talorakennusosaston mainittuja luonnospiirustuksia noudattaen laatimat n:oilla 106—113 merkityt pääpiirustukset, joiden mukaan vanha rakennus tuli käsittämään 10 luokkahuonetta, piirustus-, veisto-, luonnontiede- ja käsityösalit, kanslian, kirjaston, opettajahuoneen, koululääkäarin vastaanotto- ja odotushuoneen, materiaalihuoneita, kattilahuoneen, polttoainehuoneen y.m. sekä kaksikerroksiseksi rakennettava uusi siipirakennus voimistelusalin, varattomain oppilaiden ruokailuhuoneen, suihkuhuoneen, oppilaiden vesiklosetit sekä vahtimestarin ja lämmittäjän huoneistot, minkä lisäksi koulurakennukseen oli asennettava keskuslämmityslaitos, ynnä töiden 2,448,000 markkaan päättyvän kustannusarvion ja siihen liittyvän koulutontin tasoittamista y.m. koskevan 213,000 markkaan päättyvän kustannusarvion.

Edellä mainittuja töitä varten valtuusto päätti ³⁾ merkitä v:n 1936 talousarvioon 2,661,000 markan suuruisen määrärahan, mistä yleisten töiden lautakunta oikeutettiin kertomusvuonna ennakolta käyttämään enintään 1,000,000 markkaa.

Cygnaeuksen koulun talossa suoritettavat muutostyöt. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ rakennustoimiston talorakennusosaston Ratakadun 8:ssa toimivassa Cygnaeuksen koulun talossa vallitsevien epäkohtien ja puutteellisuuksien korjaamiseksi laatimat n:oilla 18—20 merkityt muutospirustukset, joiden mukaan talon kellarikerrokseen oli järjestettävä vesiklosetit ja suihkuhuone sekä lasten ruokailuhuoneeseen siihen liittyvine huoneineen oli korjattava tyydyttävään kuntoon, ynnä näiden töiden 375,800 markkaan päättyvän kustannusarvion samoin kuin 7,300 markkaan päättyvän kustannusarvion koulun pihalla olevan siihenastisen ulkoenerakennuksen muuttamisesta varastosuojaksi.

Eräiden muutostöiden suorittaminen teurastamossa. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ merkitä v:n 1936 talousarvioon 71,800 markan suuruisen määrärahan eräiden teurastamon laboratoriossa vallitsevien terveydellisten epäkohtien poistamista tarkoittavien muutostöiden suorittamiseen teurastamossa. Samalla valtuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna ennakolta käyttämään varat.

¹⁾ Kvsto 8 p. toukok. 14 §. — ²⁾ S:n 19 p. kesäk. 12 §. — ³⁾ S:n 18 p. syysk. 9 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. toukok. 15 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. lokak. 28 §.

Kanateurastamon rakentaminen kaupungin teurastamon yhteyteen. Tutkittuaan miten kanojen säilytys ja teurastus olisi Helsingissä mukavimmin järjestettävissä, kaupunginhallituksen tätä varten asettama komitea esitti erillisen kanateurastamon rakentamista teurastamon alueelle. Rakennustoimiston talorakennusosaston laadittua tämän jälkeen sitä varten kahdet eri piirustukset kustannusarvioineen, kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ niistä ensimmäiset, n:oilla 61 ja 62 merkityt, joiden mukaan rakennus tehtäisiin kivistä, niihin liittyvine 463,700 markkaan päättyvine kustannusarvioineen, supistaen kuitenkin sen 400,000 markkaan alentamalla rakennuskustannuksia sopivilta kohdin.

Linja-autoaseman rakennuttaminen kortteliin n:o 194. Linja-autoaseman rakentamiseen kertomusvuonna valtuusto myönsi ²⁾ yhteensä 2,725,000 markan määrärahan, josta 2,000,000 markkaa osoitettiin talousarvion määrärahasta Vastaista linja-autoasemaa varten ja loppumäärä, 725,000 markkaa, merkittiin v:n 1936 talousarvioon mutta saatiin käyttää ennakolta jo kertomusvuonna.

Katajanokan uusi varastosuojarakennus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ yleisten töiden lautakunnan laadittamat Katajanokan Rahapajan laiturille rakennettavan kolme kerrosta ynnä kellarikerroksen käsittävän uuden varastosuojarakennuksen luonnospiirustukset tullihallituksen esittämin täydennyksin sekä töiden 10,260,000 markkaan päättyvän kustannusarvion.

Oleskelu-, pukeutumis- ja pesuhuoneiden järjestämistä kaupungin satamissa työskenteleville koskeva vtn Lähteen y.m. aloite lähetettiin ⁴⁾ kaupunginhallitukseen valmisteltavaksi.

Vuokralle annetun rakennuksen korjaaminen. Ford Motor Company of Finland osakeyhtiöllä vuokralle olevan korttelissa n:o 178 sijaitsevan tehdasrakennuksen vesikaton uusimiseksi ja välikaton y.m. korjaamiseksi, joita töitä vuokraajayhtiö ei ollut velvollinen suorittamaan, kaupunginvaltuusto oikeutti ⁵⁾ yleisten töiden lautakunnan ylittämään kiinteistöjen pääluokan erinäisten korjausten määrärahaa 110,600 markkaa, kehoittaen lautakuntaa viipymättä suorittamaan kyseiset korjaukset.

5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat kysymykset.

Määräraha vesijohdon siirtämiseen. Tehdaskortteliin n:o 291 oli aikoinaan liitetty sen ja Haapaniemen urheilukentän välinen Laaksokatu, sekä myyty sanotun korttelin tonttien omistajille heidän tonttiensa edustalle lankeava osa katua. Kauppakirjain mukaan ostajan ei ollut lupa aloittaa rakennustöitä lisäalueella eikä muulla tavoin estää lasketun vesijohdon käyttämistä ennen kuin hän oli kaupungin vesijohtolaitoksen kanssa sopinut johdon sulkemisesta tai poistamisesta. Vesijohto oli kuitenkin edelleen paikallaan, mutta Suomen sähköosakeyhtiö Gottfr. Strömbergin hallussa olevan kyseisessä korttelissa sijaitsevan tontin n:o 3 jakamista ⁶⁾ neljään osaan koskevan kysymyksen yhteydessä otettiin asia uudelleen esille. Kaupungin neuvoteltua asiassa mainitun yhtiön kanssa, sen puolesta sitouduttiin siihen, että kaupunki saa säilyttää vesijohdon alueella aina syyskuun

¹⁾ Kvsto 30 p. lokak. 9 §. — ²⁾ S:n 27 p. helmik. 8 §; vrt. myös tämän kert. s. 18,107 ja 238. — ³⁾ Kvsto 9 p. lokak. 19 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. helmik. 28 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. kesäk. 18 §. — ⁶⁾ Vrt. tämän kert. s. 8.